

Samenvatting

Het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Geul en Maas (beheer en exploitatie van vier regionale milieuparken) wordt geconfronteerd met een tweetal forse en niet begrote kostenposten: het rijk verhoogt per 1 januari 2019 de afvalstoffenbelasting op te verbranden afval en het verwerkingstarief voor ongescheiden grof huishoudelijk afval stijgt in 2019 als gevolg van marktverstoringen. Dit betekent voor Maastricht een extra kostenpost van € 240.000 voor het jaar 2019, die in onze begroting niet is geraamd.

De raad wordt over deze problematiek per raadsinformatiebrief geïnformeerd.

Een dekkingsvoorstel voor het benodigde bedrag zal via het Uitvoeringsbeeld 2019 bij de Kaderbrief 2019 aan de raad worden voorgelegd.

Beslispunten

1. Kennis nemen van de tariefstijgingen die het bestuur van de GR Geul en Maas, via een begrotingswijziging van de GR-begroting 2019, gaat doorberekenen aan de deelnemende gemeenten (verhoging GR-inwonersbijdrage).
2. Instemmen met het standpunt dat wethouder Aarts, onder voorbehoud van college-akkoord, heeft ingenomen in de GR-bestuursvergadering van 5 december j.l. ten aanzien van oplossingen voor deze extra kosten:
  - o Voor het jaar 2019, via een begrotingswijziging van de GR, de extra kosten toerekenen aan de inwonersbijdrage van de deelnemende gemeenten.
  - o Voor het jaar 2020 de extra kosten opnemen in de GR-begroting 2020 (grotendeels via een verhoging van de poorttarieven, deels via een verhoging van de inwonersbijdrage), die vóór 1 april 2019 volgens de reguliere procedure aan de raden van de deelnemende gemeenten wordt voorgelegd.
3. Instemmen met het aan de raad voorleggen van een dekkingsvoorstel voor de benodigde € 240.000 voor het jaar 2019, via het Uitvoeringsbeeld 2019 bij de Kaderbrief 2019.
4. Instemmen met bijgaande raadsinformatiebrief.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 18 december 2018:

Conform.

1. Aanleiding

Ten opzichte van de vastgestelde begroting 2019 van de GR Geul en Maas (beheer en exploitatie van vier regionale milieuparken) is tussentijds sprake van een tweetal substantiële tariefstijgingen. Per 1 januari 2019 verhoogt het rijk de Afvalstoffenbelasting. En voor het jaar 2019 is gezien de huidige marktomstandigheden een verhoging van het verwerkingstarief voor ongescheiden grof huishoudelijk afval reëel. Voor de deelnemers aan de GR Geul en Maas (de gemeenten Maastricht, Meerssen, Valkenburg aan de Geul) betekent dat in totaal een extra kostenpost van naar verwachting € 309.000 ten opzichte van de vastgestelde GR-begroting 2019. Het Maastrichtse aandeel daarvan bedraagt € 240.000.

2. Context

Het gaat om twee forse tariefstijgingen:

1. Het rijk verhoogt per 1 januari 2019 de afvalbelasting van € 13,21 per ton naar € 32,12 per ton (een tariefstijging met 140%). De belasting is van toepassing op te verbranden of te storten huishoudelijk afval. De tariefverhoging maakt onderdeel uit van het beleid om het verbranden of storten van huishoudelijk afval te ontmoedigen (verbranden of storten van afval = verlies aan waardevolle grondstoffen). Het precieze bedrag per 2019 is pas onlangs bekend geworden: op Prinsjesdag is € 31,39 per ton genoemd, later is dat bedrag n.a.v. een aangenomen motie in de Tweede Kamer nog verhoogd naar het uiteindelijke bedrag van € 32,12 per ton. Omdat de GR-begroting voor 2019 in de eerste helft van 2018 is vastgesteld, kon daar geen rekening mee gehouden worden¹. Deze tariefverhoging betekent naar raming een extra kostenpost van € 80.000 voor de GR Geul en Maas, het Maastrichtse aandeel daarvan is naar raming € 62.000.
2. De markt voor Grof Huishoudelijk Afval (GHA) is momenteel nationaal verstoord. GHA wordt – nadat recyclebare delen er zo veel mogelijk uitgehaald zijn – verbrand in afvalverbrandingsinstallaties. Die afvalverbrandingsinstallaties zitten op dit moment volledig vol, o.a. met uit andere landen geïmporteerd huishoudelijk afval. Nationale verwerkers kunnen het GHA niet meer kwijt bij de verbrandingsinstallaties. Daardoor moeten ze het óf voor onbepaalde tijd opslaan, óf elders (bv. in Duitsland) laten verwerken tegen hoge transportkosten en hoge tarieven. De prijzen exploderen door deze situatie: waar de GR Geul en Maas tot 1 oktober j.l. GHA kon laten

¹ Bij het eigen gemeentelijke tarief voor de rood-witte restafvalzak (waar ook te verbranden restafval in zit) is de verhoging van de afvalbelasting wél – zij het op het allerlaatste moment – doorgerekend (tarieventabel verordening reinigingsheffingen Maastricht 2019, vastgesteld in de raad op 13 november j.l.).

verwerken voor € 128,57 per ton, is nu sprake van een tarief van € 215,00 per ton² (een tariefverhoging met 67%). De verstoorde marktwerking en de daaruit volgende hogere GHA-tarieven betekenen voor de GR Geul en Maas in 2019 een extra kostenpost van naar raming € 229.000. Het Maastrichtse aandeel daarvan is € 178.000.

3. Gewenste situatie

Het bestuur van de GR Geul en Maas heeft de situatie in haar vergadering van 5 december j.l. besproken en heeft besloten tot de volgende aanpak:

- Voor het jaar 2019 opstellen van een begrotingswijziging en doorberekenen van de verhoogde tarieven aan de drie deelnemende gemeenten (verhoging van de inwonersbijdrage GR-Geul en Maas).
- Voor het jaar 2020 opnemen van de verhoogde tarieven in de begroting GR Geul en Maas 2020. Met enerzijds (voor het grootste deel) doorberekening in het poorttarief voor GHA en voor c-hout³ dat inwoners betalen wanneer ze afval aanbieden bij de milieuparken. En anderzijds (voor een klein deel) doorberekening aan de inwonersbijdrage GR Geul en Maas.

Voor Maastricht betekent dat het volgende:

- Voor het jaar 2019 dient dekking gezocht te worden voor een niet begrote uitgave van € 240.000. Normaliter zou zo'n tegenvaller opgevangen worden door inzet van de exploitatiereserve afval, die is als egalisatiereserve primair bedoeld om tariefschommelingen op te vangen. Die reserve is echter in de recente begrotingsvergadering teruggebracht van ruim 5 ton naar nul, in het kader van het dekkend maken van de gemeentebegroting 2019 (met name dekking tekorten sociale decentralisaties). Ook het te verwachten exploitatieoverschot afval 2018 is daarbij ingebracht. Op de exploitatiereserve afval kan nu en ook begin 2019 dus geen beroep worden gedaan. Via het Uitvoeringsbeeld 2019 bij de Kaderbrief 2019 zal een dekkingsvoorstel voor de benodigde € 240.000 aan de raad voor worden gelegd. De raad zal per direct – zie de bij dit collegevoorstel gevoegde raadsinformatiebrief – op de hoogte worden gesteld van de situatie. Ook Meerssen en Valkenburg aan de Geul informeren hun raden met een raadsinformatiebrief. Beide gemeenten beschikken over een exploitatiereserve afval. De colleges van beide gemeenten zijn voornemens aan hun raden voor te stellen die afvalreserves in te zetten om deze onverwachte kostenpost te dekken.

² Voor de laatste drie maanden van 2018 is dat tarief vastgelegd. Een marktverkenning heeft uitgewezen dat het lastig zal zijn "überhaupt" verwerkers te vinden in deze marktomstandigheden en als dat het geval is, rekening gehouden moet worden met tarieven minimaal in die prijsrange (excl. verhoogde afvalbelasting). Voor 2019 wordt – zo mogelijk samen met samenwerkingspartner Rd4 – door de GR Geul en Maas een nieuwe aanbesteding voor verwerking van GHA uitgevoerd.

³ C-hout wordt ook verbrand. Daar is dus de (verhoogde) Afvalstoffenbelasting eveneens op van toepassing.

- Voor het jaar 2020 zal de GR Geul en Maas voor 1 april volgend jaar een GR-begroting 2020 aan de raden van de deelnemende gemeenten voorleggen. Daar kunnen betreffende raden hun zienswijze op geven. Als de begroting 2020 vervolgens medio 2019 is vastgesteld, zullen de financiële consequenties daarvan verwerkt worden in de gemeentelijke begroting 2020 (onderdeel afvalbegroting) en in de tarieventabel verordening reinigingsheffingen Maastricht 2020. Beide documenten worden door de raad vastgesteld eind 2019. Verhoging van poorttarieven komt rechtstreeks ten laste van inwoners die dat afval bij de regionale milieuparken aanbieden. Verhoging van de inwonersbijdragen van de GR Geul en Maas wordt via de Afvalstoffenheffing doorberekend aan alle Maastrichtse belastingplichtige huishoudens.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Niet van toepassing.

5. Effect op de openbare ruimte

Niet van toepassing.

6. Personeel en organisatie

Niet van toepassing

7. Informatiemanagement en automatisering

Niet van toepassing

8. Financiën

Voor 2019 zal dekking voor het bedrag van € 240.000 worden gezocht via het Uitvoeringsbeeld 2018 bij de Kaderbrief 2019.

Voor 2020 wordt de GR-begroting 2020 afgewacht. Die wordt voor 1 april 2019 door de GR Geul en Maas aan de raad van Maastricht gezonden.

9. Aanbestedingen

Niet van toepassing.

10. Participatie tot heden

Niet van toepassing.

11. Voorstel

1. Kennis nemen van de tariefstijgingen die het bestuur van de GR Geul en Maas, via een begrotingswijziging van de GR-begroting 2019, gaat doorberekenen aan de deelnemende gemeenten (verhoging GR-inwonersbijdrage).
2. Instemmen met het standpunt dat wethouder Aarts, onder voorbehoud van college-akkoord, heeft ingenomen in de GR-bestuursvergadering van 5 december j.l. ten aanzien van oplossingen voor deze extra kosten:
  - a. Voor het jaar 2019, via een begrotingswijziging van de GR, de extra kosten toerekenen aan de inwonersbijdrage van de deelnemende gemeenten.
  - b. Voor het jaar 2020 de extra kosten opnemen in de GR-begroting 2020 (grotendeels via een verhoging van de poorttarieven, deels via een verhoging van de inwonersbijdrage), die vóór 1 april 2019 volgens de reguliere procedure aan de raden van de deelnemende gemeenten wordt voorgelegd.
3. Instemmen met het aan de raad voorleggen van een dekkingsvoorstel voor de benodigde € 240.000 voor het jaar 2019, via het Uitvoeringsbeeld 2019 bij de Kaderbrief 2019.
4. Instemmen met bijgaande raadsinformatiebrief.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

De begrotingswijziging 2019 van de GR Geul en Maas wordt momenteel voorbereid. Die zal begin volgend jaar aan de raden van de deelnemende gemeenten worden gestuurd, om eventueel zienswijzen in te brengen.

Het Uitvoeringsbeeld bij de Kaderbrief 2019 - met daarin het dekkingsvoorstel voor de benodigde € 240.000 - zal medio 2019 aan de raad worden voorgelegd.